

Pysyvien vastaavien poistosuunnitelman tarkistaminen

Kirkkoneuvosto 22.09.2026 § 116

53/02.00.00/2026

Valmistelija Talouspäällikkö Kristel Muru-Tanila

Esittelijä Talouspäällikkö Kristel Muru-Tanila

Esittely Kirkkohallitus hyväksyi vuonna 2025 uuden ohjeen pysyvistä vastaavista ja suunnitelman mukaisista poistoista. Ohje tuli voimaan 1.1.2026. Ohjeen keskeisenä tavoitteena on yhdenmukaistaa seurakuntien poistokäytäntöjä, lisätä tilinpäätösten vertailukelpoisuutta sekä varmistaa, ettei omaisuus ole yliarvostettuna taseessa. Ohjeessa lähtökohtana on, että hyödykeryhmäkohtaisista poistoaikaväleistä valitaan ensisijaisesti lyhin poistoaika, ellei pidemmän poistoaajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta.

Seurakunnan käyttöomaisuusrekisterin perusteella useiden Janakkalan seurakunnan hyödykkeiden nykyiset poistoaajat poikkeavat uuden ohjeen ensisijaisista suosituksista. Tämän vuoksi on laadittu laskelmat vaihtoehtoisista tavoista soveltaa uutta ohjeistusta olemassa olevaan käyttöomaisuuteen.

Poistosuunnitelman tarkastelussa on syytä huomioida, että seurakunnan nykyiset poistoaajat eivät ole syntyneet ilman perusteita. Merkittävä osa nykyisistä poistoaajoista sijoittuu edelleen kuntasektorilla käytössä olevien poistoaikasuositusten vaihteluväleihin. Esimerkiksi leirikeskusten poistoaajat vastaavat kuntien vapaa-ajan rakennuksia koskevia suosituksia, hautaustoimen rakenteiden poistoaajat vastaavat kuntien kiinteitä rakenteita ja laitteita koskevia poistoaikoja ja kirkkojen poistoaajat sijoittuvat kuntien pitkäikäisiä erityisrakennuksia koskevien suositusten tasolle.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on kuitenkin jo aiemmin suositellut kunnille poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmälle poistojalle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Samansuuntainen periaate on nyt sisällytetty myös seurakuntien ohjeistukseen.

Poistosuunnitelman päivittämiseksi voidaan tunnistaa kolme vaihtoehtoista menettelytapaa. Kirkkohallitus on hyväksynyt ohjeistuksessa vaihtoehdot yksi ja kaksi.

Vaihtoehto 1: Kertapoisto ja poistoaikojen oikaisu uuden ohjeen mukaisiksi

Tässä vaihtoehdossa omaisuuden kirjanpitoarvot oikaistaan vastaamaan tilannetta, jossa uuden ohjeen mukaisia poistoaikoja olisi sovellettu hankinnasta lähtien. Menettely vastaa Kirkkohallituksen toimintavaihtoehtoa 1.

Laskelman mukaan:

- kertaluonteinen lisäpoisto vuonna 2026 noin 1,79 milj. euroa
- poistot vuonna 2027 noin 272 000 euroa
- poistot vuonna 2028 noin 235 000 euroa
- poistot vuonna 2029 noin 223 000 euroa.

Vaihtoehdon etuna on, että seurakunnan tase vastaisi välittömästi uuden ohjeen mukaista arvostustasoa. Haittapuolena on merkittävä kertaluonteinen vaikutus vuoden 2026 tulokseen ja omaan pääomaan.

Vaihtoehto 2: Poistoaikojen muuttaminen ilman takautuvaa oikaisua

Tässä vaihtoehdossa aikaisempia poistoja ei oikaista, vaan poistoaikoja lyhennetään tuleville vuosille. Menettely vastaa Kirkkohallituksen toimintavaihtoehtoa 2.

Laskelman mukaan:

- kertaluonteinen lisäpoisto vuonna 2026 noin 1,19 milj. euroa
- poistot vuonna 2027 noin 519 000 euroa
- poistot vuonna 2028 noin 315 000 euroa
- poistot vuonna 2029 noin 258 000 euroa.

Vaihtoehdon etuna on pienempi kertaluonteinen vaikutus vuoden 2026 tulokseen. Vaikutukset jakautuvat useammalle vuodelle. Haittapuolena on useita vuosia jatkuva korkeampi poistotaso.

Vaihtoehto 3: Nykyisten poistoaikojen säilyttäminen

Kolmannessa vaihtoehdossa seurakunta päättäisi säilyttää nykyiset poistoajat ja perustella ne hyödykkeiden taloudellisella pitoajalla.

Vaihtoehdon etuna olisi se, ettei taseeseen tai tulokseen aiheutuisi välittömiä vaikutuksia. Samalla voidaan todeta, että suuri osa nykyisistä poistajoista sijoittuu edelleen kuntasektorin yleisohjeiden mukaisiin vaihteluväleihin.

Vaihtoehdon riskinä on kuitenkin se, että seurakunnan poistosuunnitelma poikkeaisi uuden seurakuntaohjeen ensisijaisesta lähtökohdasta, jonka mukaan poistoaikavälin lyhyintä päätä tulisi käyttää ilman erityistä hyödykekohtaista perustetta. Tällöin seurakunnan tulisi dokumentoida perusteet poikkeaville poistajoille hyödykekohtaisesti.

Vaikutus taseeseen

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä seurakunnan pysyvien vastaavien määrä oli noin 4,8 miljoonaa euroa ja oma pääoma noin 8,5 miljoonaa euroa.

Vaihtoehto 1 pienentäisi taseeseen jäävää käyttöomaisuuden arvoa voimakkaimmin ja nopeimmin. Vaihtoehto 2 johtaisi samaan suuntaan, mutta vaikutus jakautuisi useammalle vuodelle. Vaihtoehdossa 3 tase säilyisi nykyisellä tasollaan, jolloin käyttöomaisuuden kirjanpitoarvot pysyisivät korkeampina kuin uuden ohjeen mukaisia poistoaikoja sovellettaessa.

Yhteenveto

Kuntasektorin ohjeistus osoittaa, että Janakkalan nykyisiä poistoaikoja voidaan pitää edelleen yleisen julkisyhteisöjen kirjanpitoläytännön näkökulmasta perusteltuina. Uusi seurakuntien ohje kuitenkin edustaa aiempaa varovaisempaa poistopolitiikkaa ja ohjaa käyttämään poistoaikojen alarajoja ilman erityisiä vastaperusteita. Näin ollen kysymys ei ole niinkään aikaisempien poistosuunnitelmien virheellisyydestä, vaan siitä, halutaanko seurakunnan poistopolitiikka saattaa uuden ohjeen mukaiseen tasoon välittömästi, vaiheittain vai hyödykekohtaiseen harkintaan perustuen

LAVA

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Päätösesitys

Kirkkoneuvosto merkitsee laaditun selvityksen tiedoksi ja päättää esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi yhden seurakunnan poistosuunnitelman päivittämisessä noudatettavan vaihtoehdon seuraavista:

1. poistoaikojen takautuva oikaisu ja kertaluonteinen lisäpoisto (vaihtoehto 1),
2. poistoaikojen muuttaminen ilman takautuvaa oikaisua (vaihtoehto 2), tai
3. nykyisen poistosuunnitelman säilyttäminen hyödykekohtaisine perusteluineen (vaihtoehto 3).

Taluspäällikkö päätti käydyn keskustelun pohjalta muuttaa pohjaesitystä niin, että kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi poistoaikojen takautuvaa oikaisua vuoden 2026 tilinpäätökseen.

Päätös

Kirkkoneuvosto hyväksyi muutetun päätösesityksen: kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi poistoaikojen takautuvaa oikaisua vuoden 2026 tilinpäätökseen. (vaihtoehto 1)

Toimeenpano

kirkkovaltuuston käsittelyyn

Muutoksenhaku

Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.